

UPORABA POMIŠLJAJA

Pomišljaj lahko uporabljamo med stavki **namesto vejice**. V teh primerih **poudarimo** določen del stavka ali **izrazimo nasprotje**. Poglejmo si nekaj primerov.

Bila je najlepša od vseh – s svojimi temnimi lasmi in plavimi očmi.

Jaz ti ponudim prst – ti pograbiš roko.

V naslovih, sloganih in drugih **krajših besedilih** pogosto uporabljamo pomišljaj, ko imamo **izpuščeno osebno glagolsko obliko** ali **kakšen drug del povedi**. Poglejmo si dva takšna primera.

Črni petek – polne trgovine!

Včerajšnje volitve – analiza

V redkih primerih lahko pomišljaj zapišemo tudi **na koncu povedi**. V tem primeru smo nekaj zamolčali, namesto pomišljaja pa lahko zapišemo tudi **tri pike**, ki morajo biti od zadnje besede **ločene s presledkom**.

Hitro poberi smeti s tal, sicer –!

Včeraj bi moral v šolo, pa –.

Včeraj bi moral v šolo, pa ...

V vseh primerih smo uporabili samo en pomišljaj. Poznamo pa tudi **dvodelni pomišljaj**, ki ga uporabljamo **na začetku in koncu vrinjenega stavka**. Gre za stavek, ki **pada komentar** ali **dodatno informacijo**. V takšnih primerih bi lahko namesto dvojnega pomišljaja uporabili tudi **dve vejici**. Poglejmo si primer.

Oče se je z novim avtom – včeraj ga je namreč kupil na sejmu – odpeljal na delo.

Avtorica: Dafne Marko

Do zdaj smo pomišljaj uporabljali med stavki. To ločilo pa se uporablja tudi drugje, na primer **med številkami, besedami** in podobno. Poglejmo si najprej številke. Pomišljaj uporabimo, ko želimo reči »od ... do«. Med letnicami, urami in podobno torej uporabljamo pomišljaj, ki pa **od številk ni ločen s presledki**.

Trgovina je odprta vsak dan 08.00–19.00.

V letih 1976–1985 je napisal številne romane.

Zapomni si: pri pomenu »od ... do« uporabljamo nestični pomišljaj, kar pomeni, da na začetku in koncu ni presledkov.

Enako velja tudi pri besedah, ko govorimo o relacijah ali povezavah.

Vlak Ljubljana–Nova Gorica odpelje ob 19. uri.

Pri matematičnih enačbah za pomen »minus« prav tako uporabljamo **pomišljaj**, tukaj pa ga na obeh straneh **ločimo z presledkoma**. Vendar pazi! Ko govorimo o **negativnih številih**, npr. stopinjah pod ničlo, je **pomišljaj stični**, kar pomeni, da presledka ni. Poglejmo si dva primera.

$$27 - 10 = 17$$

Včeraj je bilo v Novi Gorici –5 stopinj Celzija.

Kako si lahko v teh primerih pomagamo? Če gre za **matematično funkcijo** odštevanja, pomišljaj zapišemo **s presledkom**. Če je minus **del števila** (gre torej za negativna števila), pa se **pomišljaj drži številke**.

Nestični pomišljaj uporabljamo tudi med besedami, ko želimo prikazati **razmerje med njimi**, na primer v pomenu »proti«. Poglejmo si dva primer.

Zanikane oblike za imeti in biti pišemo skupaj: imam – nimam; sem – nisem.

Jutri je na sporedu nogometna tekma Ljubljana – Maribor.

VAJE

Vstavi pomišljaj, kjer manjka, in zapiši, ali je stični ali nestični.

Pouk poteka vsak dan 08.00 14.30.

Mama je spekla kolač oh, kako je bil dober in celega sem pojedel sam.

Kupili smo vse, kar smo potrebovali banane, jabolka, maslo in moko.

Če takoj ne narediš naloge, boš !

Mladost norost.

Ko sem gledala skozi okno, sej jo videla kaj misliš, koga?

Popravi napake.

Včeraj smo gledali rokometno tekmo Celje–Olimpija.

Kuhali smo marmelado – kako je dišala in igrali karte.

Na relaciji Nova Gorica – Koper je vedno gneča.

Ali si že izračunal, koliko je 53–18?

Nova trgovina–polno kupcev.

Včeraj je bilo v Trstu – 6 stopinj Celzija.

Ne odlašaj–raje naredi nalogo že danes!

